

Socha Odvahy a politika

PETR HRUŠA

Moravské náměstí je nově chápané jako prostor kolem Místodržitelského paláce a před budovou Nejvyššího správního soudu. Prvky scelující dosavadní roztržitost jsou sochy Spravedlnosti a Odvahy.

Pro sochu jezdce je jistě těžké sochařsky zvládnout, třeba ve zkratce nebo metafoře, podobu jezdce i koně. Jezdeckou sochou představí Odvahu, to znamená napjatý tvar a pružnost, odhodlanost. Lucemburkové byli odhodlaní a podle historičky Mileny Flodrové také jezdcí. Při troše nadšázky může existovat hypotetická souvislost s jejich politickými úspěchy. Při ježdění na koni si to, co mělo být v

historii symbolem odvahy, člověk podvědomě osvojuje. Třeba proto, že odvaha je pohyb vpřed psychicky, nejen fyzicky na koni. Kůň na dobrých jezdeckých sochách není používán jen pro monumentální pomníkovost, ale i pro zdůraznění tohoto principu. Inspirací může být i to, že krásy tvaru koně se dosáhne ne samozřejmě, ale jen s odvahou – tedy správným dominantním, odvážným a přitom nenásilným vedením koně. Odvaha taktó představě znamená jak osvobození se od předjímaní strachu, tak osvobození se od uplatňování svévolle jezdce při zvládnání problémů zvířete i sebe.

Jakmile zvládnutí jezdcovu vůli kůň nabídne napjatý a krásný postoj, je to signál, že bude vstrícně reagovat, a tedy půjde v souladu s pozitivním psychickým odhodláním vpřed proti překážce nebo nepříteli. Jakmile je jezdec v křeči nebo zhroutený a bez odvahy, kůň okamžitě ze své

ho krásného postoje vypadne a vztah nutný pro odvážný pohyb vpřed zmizí.

Odvaha je psychická ctnost trvale umožňující člověku prosadit se spravedlivě a velkomyslně; jako když je odvahou jezdce uveden do souladu s ním kůň. Děje se to i skrze dobrý vztah člověka k přirozenosti reprezentované koněm. Je to předpoklad podobný s odvahou politickou – jako mravním dobrem a odhodláním ctnostně jít vpřed bojovat vůči přirozeným těžkostem.

Požadavek odvahy politika je jako námět pro ježdění na koni přes překážky: neznamená, že se člověk nesmí bát, ale nemá strachu podléhat. Proti odvaze je na jedné straně nevelkorysá a sobecká zbabělost, vedoucí k podlostem, na druhé straně hazardérství, pohrdající nebezpečím.

Jezdectví s přítomností krásy koně na pomníku Jošta je výzva pro veřejný prostor v Brně. Nemá-li se formou so-

chy jednat o moderně možnou tvaroslovnou ironii, má se sochou vyjádřit metafora souhry. Možná je už souhrou vůbec výzva k něčemu obecně prospěšnému, třeba s riskantním výsledkem, jako je jezdecká socha.

Proto je třeba věnovat soše studium toho nejlepšího možného co do formy – krásna. Aby krásno tělesné evokovalo krásno duchovní a toto bylo všem na očích v obci. Zde pro instalaci krásných, tedy trvalých soch a před nimi – prostoru pro pobyt lidí, je nutná politická odvaha vyhnat ze vzácného veřejného prostoru nelad – zde parkující auta – a říct: tady má být nové čitelné náměstí, otevřené do parku i k existujícím hodnotám kamenného města. Při vší kritičnosti vůči mnohému politickému je zde naděje aspoň tvaroslovně vyjádřená – pro postup města, pro Odvahu na Moravském náměstí, pro reprezentaci a hrdost města.

Autor je architekt